

De prijs van rundvlees: **mag**

Rundvlees zit in de lift, althans wat de prijs betreft. Een stabiele vraag en een krimpende productie stuwen de prijs wereldwijd omhoog. Blijft die trend aanhouden? In een achtergrondverhaal schetst Veeteelt wat er achter de prijsexplosie zit en wat de gevolgen en verwachtingen zijn.

TEKST WIM VEULEMANS

De prijs van een rund zit het voorbije jaar stevig in de lift. Al helemaal op de Belgische markt, maar ook elders in Europa stijgen de prijzen. Ongeacht het ras, de leeftijd of de sekse, de prijzen gaan stevig omhoog. Het hoeft niet te verbazen dat ook de consumenten die prijsstijging beginnen te voelen, al helemaal in Nederland en Vlaanderen. Wat vroeger een doorweekse steak was, is nu stilaan een luxeproduct aan het worden. Duidelijk is dat het evenwicht tussen vraag en aanbod aan de basis van de prijsstijgingen ligt. Analisten verwijzen daarbij steeds naar de krimpende markt voor rundvee. Het verbruik bepaalt dan deels de sterkte van de prijsstijging.

De verwachting is dat de prijs in de retail op korte termijn nog gaat stijgen

‘Voor de handel in varkens- en kippenvlees is die wereldhandel veel meer van tel dan voor ons rundvlees.’ Dat stelt Joris Coenen van de exportdienst Belgian Meat

Office van het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM), die dagelijks met de positie van Belgisch vlees in de wereldhandel bezig is. ‘Als we naar de prijszetting van ons rundvlees kijken, moeten we dus vooral naar de lokale – lees Europese – oorzaken kijken en minder naar die elders in de wereld.’

Krimp in Zuid-Amerika

De rundvleesproductie in de vier grootste Zuid-Amerikaanse rundvlees-producerende landen gaat naar verwachting in 2025 afnemen. Dat meldt Angus Gidley-Baird, senior analist dierlijke eiwitten van Rabobank, in de kwartaalanalyse van de wereldwijde rundvleesmarkt. RaboResearch voorspelt dat de wereldproductie in het tweede kwartaal van 2025 met 3 procent daalt ten opzichte van dezelfde periode in 2024. Globaal wordt ver-

het wat meer zijn?

wacht dat de productie in 2025 ten opzichte van 2024 met 2 procent daalt tot een niveau dat 3 procent hoger ligt dan het gemiddelde productievolume in de vijfjarige periode tussen 2019 en 2023.

De grootste krimp voorspelt RaboResearch voor Nieuw-Zeeland en Brazilië. RaboResearch verwacht dat Brazilië, dat goed is voor 63 procent van het aanbod in Zuid-Amerika, de productie zal verlagen met 500.000 ton. Als reden hiervoor noteert het rapport het hoge aantal vrouwelijke slachtingen, veroorzaakt door de sterke prijzen in 2022 en 2023. Daardoor zijn er nu minder kalveren. Door de dalende koopkracht en de verminderde binnenlandse consumptie van rundvlees zijn verwerkers zich voornamelijk op de exportmarkt gaan richten.

Ook in de Verenigde Staten daalde de rundveestapel het afgelopen jaar met 150.000 stuks tot 27,9 miljoen, maar RaboResearch verwacht wel een relatief stabiele rundveestapel in het komende jaar.

De oorzaken van deze krimp wereldwijd zijn divers. Enerzijds heeft de rundveesector jarenlang mondiaal gekampt met een groot gebrek aan rendabiliteit. Een hogere kostprijs, onder meer van voer en deels ook energie, gecombineerd met lage prijzen deden de ambities van de sector geen goed. Ook het klimaat heeft invloed gehad en zorgt, zeker in regio's als Australië, Brazilië en delen van Afrika die de voorbije jaren lange droogteperiodes hebben gekend, voor een krimp van het aantal

runderen. De toegang tot drinkwater en ruwvoer voor de runderen is daarbij cruciaal.

Groot prijsverschil tussen Noord en Zuid

Vergelijkbaar met de trend aan het begin van 2024 zijn de Noord-Amerikaanse rundveeprijzen weer aan het stijgen. Het aanhoudend lagere aanbod in combinatie met de sterke consumentenvraag blijft de rundveeprijzen opdrijven. Dat ziet ook Joris Coenen. 'De krimp in de productie zorgt in de Verenigde Staten al jaren voor een opwaartse prijsdruk. De vraag naar Amerikaans rundvlees is sterk genoeg om dat hogere prijsniveau te ondersteunen, en ook de importvraag was zeer sterk. En ondanks die hogere prijzen zie je toch niet meteen een herstel in productie', stelt Coenen. 'Al daalde het aandeel van vrouwelijke dieren in de slachtcijfers wel al in 2024 – een eerste stap richting herstel. Maar ook in de VS vraagt men zich af waar het evenwicht zal liggen tussen vraag en aanbod.'

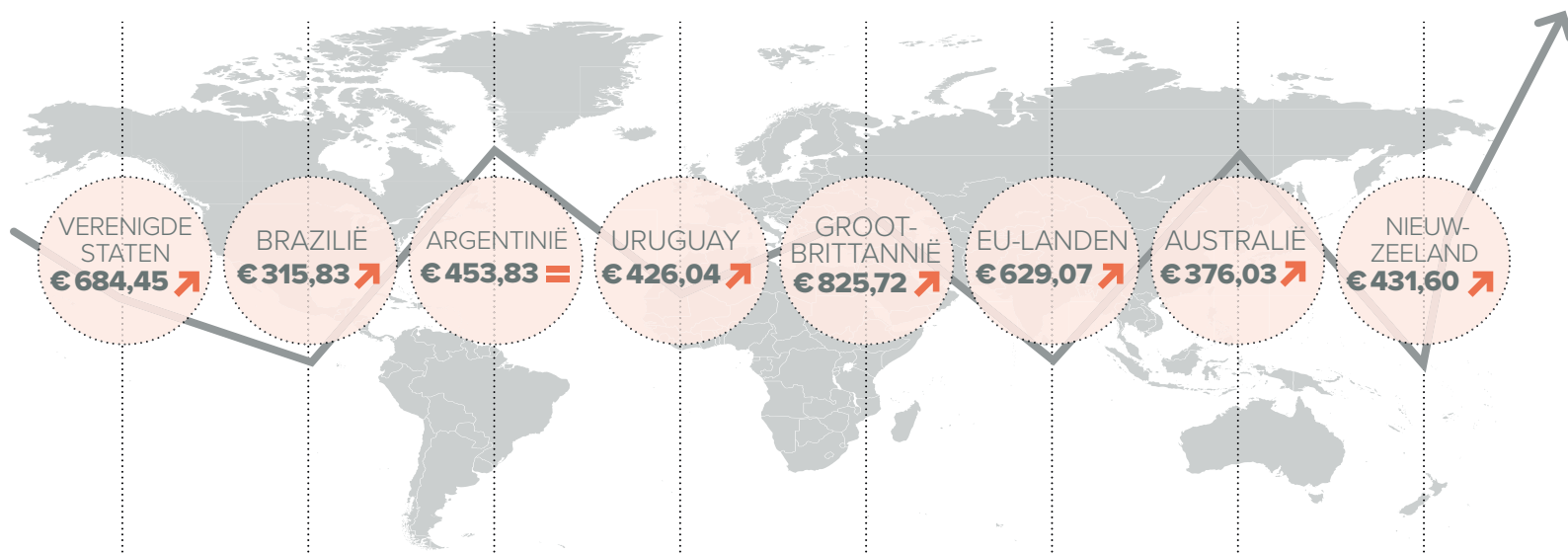
Ondertussen lopen de producenten op het zuidelijk halfrond hun eigen race tegen bijna de helft van de prijs van de Noord-Amerikaanse markt. De Braziliaanse rundveeprijzen kenden een grote stijging tegen het einde van 2024, toen de sterke exportmarkten streden om een lager aanbod van vee. RaboResearch verwacht dat de Braziliaanse rundveeprijzen in het tweede kwartaal waarschijnlijk gaan dalen door een toename van het aan-

Wereldwijd knalt de prijs van rundvlees

De prijzen van rundvlees stijgen wereldwijd, zo laat de maandelijkse publicatie zien van de Europese Commissie, waarin de karkasprijzen van alle werelddelen worden genoteerd.

Half april kenden alle werelddelen een opwaartse prijstrend. Groot-Brittannië spant daarbij de kroon met 825,72 euro per 100 kilo geslacht (stieren). Met respectievelijk 684 en

629 euro per 100 kilo volgen de Verenigde Staten en Europa op afstand. In de Verenigde Staten stegen de prijzen in een maand tijd met bijna 8 procent.

▲
Ook de prijs
voor kalveren is
de afgelopen tijd
sterk gestegen

bod. Dat geldt ook voor de andere Zuid-Amerikaanse rundvlees-producerende landen. Doordat de wederopbouw van de productie in het noorden dan weer niet meteen voorzien is, kan het prijsverschil tussen Noord en Zuid nog toenemen.

Ondanks de recordproductie in Australië, blijven daar de rundveeprijzen vrij stabiel. In de laatste zes maanden van 2024 lagen de meeste Australische rundveeprijzen binnen 10 procent van het gemiddelde. De sterke Amerikaanse markt ondersteunt ook de vraag naar Australische exportproducten. Uit een berekening van RaboResearch blijkt dat de export vanuit Australië naar de VS – die in 2024 met 60 procent is toegenomen – ongeveer even groot is als de binnenlandse consumptie.

Die opwaartse prijstrend is niet overal te noteren. Zo lagen de Chinese groothandelsprijzen voor rundvlees in 2024 21 procent lager dan het jaar ervoor. 'De voorbije vijftien jaar zijn de Chinezen steeds meer vertrouwd geraakt met rundvlees, ook door de ontwikkeling in het aanbod en de fastfood-trend. Maar in China is de markt niet zo sterk. Een zwakkere economische groei en inflatie zijn daar de oorzaak van', aldus Coenen.

Gebrek aan rendabiliteit en opvolging

'Voor de situatie met rundvlees in Europa moeten we vooral naar de interne markt en de eigen omstandigheden kijken', geeft Coenen aan. Daarbij verwijst hij naar de stabiele consumptie en de afgenomen productie. 'Ondanks de inflatie van de voorbije jaren blijft het recente consumptieverloop in Europa vrij stabiel, ook in België', verduidelijkt Coenen. Analisten dachten dat rundvlees, door het hogere prijsniveau en de inflatie, minder in het winkelmandje van de consument zou komen te liggen. Maar volgens Coenen is dat slechts beperkt het geval. In België ligt het thuisverbruik van rundvlees al een paar jaar op een vrij stabiel niveau, rond de 4,4 kilogram per hoofd van de bevolking.

Voor de krimp van de Europese productie zijn er twee belangrijke redenen. 'Op langere termijn is dit de demografie van de sector', stelt Roel Vaes, adviseur op de studiedienst van Boerenbond. 'De sector kende voorbije decennia een sterke uitstroom van bedrijven.' Die krimp kwam er bij gebrek aan rendabiliteit en aan opvolging. 'Op Europees niveau is de melkveehouderij leidend, ook

wel in vleesproductie', stelt Joris Coenen van VLAM daarbij. 'De melkprijs bepaalt vooral of dieren worden aangehouden en ook het gebruik van gesekst sperma speelt een rol. Er is minder vervangingsvee nodig.' De Europese veestapel was in december 2024 2,6 procent kleiner in aantal dieren dan het jaar ervoor. Uitschieters zijn Nederland met een daling van 5,3 procent en België met 4,1 procent.

Blauwtong mede-oorzaak prijsexplosie

De prijs voor rundvlees kent sinds een kleine vier jaar een opleving. 'Dat was steeds een normale evolutie met een stijging van 5 tot 15 procent', geeft Roel Vaes aan. 'Maar sinds nieuwjaar is die prijsstijging eerder explosief te noemen.' Sinds nieuwjaar kwam er zo voor de beste koeien (DS2) per kilo geslacht 1,7 euro bij.

Blauwtong is volgens analisten deels een verklaring voor deze explosieve stijging. 'De oversterfte bij kalveren was in België de voorbije maanden hoog', geeft Vaes aan. 'Er waren minder levende kalveren en minder drachtige dieren. Daardoor hielden vleesveehouders koeien langer aan en bleven ze deze insemineren. Het gevolg is een nog grotere dip in het slachtaanbod.'

Ook landbouweconoom Jan Leyten van KBC noemt blauwtong als oorzaak van de prijsexplosie. Ook ouder wordende veehouders zonder opvolger en de stijgende grondprijzen spelen een rol. 'De vleesveesector kon door de zwakke conjunctuur in de vleesveehouderij van de voorbije periode onvoldoende investeren in dure landbouwgrond. Maar grond is wel een belangrijke en noodzakelijke productiefactor, ook voor vleesveehouders.'

Dat er veel minder geïnvesteerd werd de voorbije jaren, is voor Leyten heel duidelijk op te maken uit de eigen bankdossiers. De oplevende prijzen hebben daar nog maar weinig aan veranderd. 'In de melkveehouderij zien we wel die investeringen door het betere rendement van de voorbije twee jaar, al zitten daar weer overheidsreglementeringen in de weg.'

'België is momenteel een duurder land voor rundvee', stelt René Zandbelt, inkoper bij Vleesvee Integratie Twente (VIT). Wekelijks slacht dit bedrijf 150 runderen voor de Nederlandse markt. Het vlees gaat voornamelijk naar slagerijen en deels naar de horeca. 'We kopen dieren aan van diverse rassen als Belgisch witblauw,

Ook kalversector ziet een sterke stijging van de prijzen

Wie naar de prijzen voor kalveren kijkt, merkt ook daar een sterke toename. Eind april meldde de beroepsvereniging voor de Belgische kalversector prijzen van 1200 euro voor een witblauwkalf en 585 euro voor een kruislingkalf. Die bedragen liggen circa 400 euro hoger dan ruim vier jaar geleden. Volgens Johan Heylen, commercieel directeur bij kalverintegratie Vanlommel, is ook deze prijsvorming een gevolg van het spel van vraag en aanbod. 'Wat het eerste betreft merken we een vrij stabiele consumptie. In Noordwest-Europa verschuift de consumptie

van kalfsvlees wel van retail naar horeca.' De krimp in de productie zorgt dus voor de prijsverhoging. 'Door de krimp in de melkveehouderij zien we minder kalveren in aanbod', geeft Heylen aan. Daarnaast hebben de stikstofmaatregelen gevolgen in de kalversector. 'In Nederland hebben toch wat kalverhouders ingetekend op de opkoopregeling', verduidelijkt hij. 'In Vlaanderen zien we dit momenteel nog niet, maar de kalversector heeft wel nood aan meer PAS-technieken om aan de stikstofmaatregelen van de Vlaamse overheid te

kunnen voldoen. Anders wordt het ook hier moeilijk voor de sector. En er is het geurkader, dat vernieuwen van de vergunning van kalverbedrijven zwaar hypothekeert.' Slager Luc De Laet ziet dat ook blauwtong effect heeft, zeker in het aanbod van de dikbalkalveren die hij inkoopt. 'Door blauwtong is er meer uitval bij de kalveren. Zeker bij witblauw zal dit effect nog wel even aanhouden.' Vleesveeouders houden mogelijk ook meer kalveren aan om de veestapel op peil te houden, terwijl ze deze anders zouden verkopen.

limousin en blonde d'Aquitaine, in Nederland, Frankrijk, Duitsland en België.' In zijn dertigjarige loopbaan heeft Zandbelt deze trend nooit eerder gezien. 'De markt is bijzonder onstuimig, maar de redenen hiervoor zijn voor ieder wel duidelijk', zo verwijst ook de VIT-inkoper naar de krimp in de veestapel. 'Witblauw kent een grote prijsstijging, maar eigenlijk geldt dit voor alle rassen.' Hij geeft ook aan dat er geen uitwijkmogelijkheden zijn voor kopers in Europa. Overal is er een tekort in het aanbod en de productie is nog niet meteen hersteld. Dat ziet ook Joris Coenen. 'De rundveehouderij is een sector met een heel trage cyclus. Het duurt jaren in plaats van maanden om de productie weer op niveau te krijgen.'

Ook vleesveehouder en kersverse voorzitter van de Vlaamse landbouwwerkgroep ABS Bruno Vincent kijkt verwonderd naar de huidige prijzen voor rundvee. 'De hoogte van de stijgingen verwondert me wel wat, maar vooral zie ik het als een wake-up call voor de gehele sector. Het is duidelijk een gevolg van de krimp in de sector die onze overheid mee heeft bewerkstelligd', is de ABS-voorzitter duidelijk. 'Daarbovenop zien we als vleesveeouders allemaal de gevolgen van blauwtong op onze bedrijven.' Vincent vreest ook de gevolgen van de generieke reductie die de sector vanuit de stikstofwetgeving boven het hoofd hangt. 'Als de overheid niet ingrijpt, gaat de krimp nog harder door', is hij stellig.

Wat doet de consument?

De vraag is natuurlijk of de consument goedkopere producten gaat kopen of overschakelt van rund naar kip bij een bepaalde prijs voor zijn of haar rundvlees. 'We zien dat deels al in de cijfers terug van YouGov, dat het thuisgebruik van voeding analyseert. Stoofvlees heeft het nu moeilijker, gehakt doet het dan weer goed.' Uit diezelfde YouGov-cijfers blijkt dat de gemiddelde prijs voor rundvlees in België steeg van 12,43 euro per kilo in 2019 naar 15,50 euro in 2024. Daarin is de explosieve stijging sinds kerst 2024 nog niet vervat. Vleesveehouder Bruno Vincent merkt ook op dat de retail de prijsverhoging nog niet geheel heeft doorrekend. 'Ondanks de druk op hun marge ziet de retail vlees toch nog steeds als een belangrijk item in hun producten.' 'De stijgende trend was ons al langer duidelijk, maar de forse stijging sinds een aantal maanden verrast me toch

wat', stelt Luc De Laet, slager en eigenaar van onder meer Butcher's Store in het Antwerpse Hove. In zijn aanbod rundvlees in de eigen winkel zit niet alleen Belgisch vlees, maar ook vlees uit andere landen. 'In Spanje en Italië merk ik weinig prijsstijging, in Duitsland en Oostenrijk steeg onze inkoopprijs licht. Ierland, Nederland en België kenden de sterkste stijging', vertelt de slager, die de stijgende inkooprijzen ook doorrekent aan de consument. 'Zo zitten we met préparé (filet américain, red.) intussen aan 23 euro per kilo, waar dit een tijd terug nog maar 16 euro was. De markt is zo instabiel dat we in onze prijszetting amper kunnen volgen.'

Markt heeft stabiliteit nodig

Ook de retail en slagers in Nederland kijken met spanning naar de markt. De explosieve prijsstijging van de karkassen wordt nog niet echt doorberekend aan de consument, ziet Zandbelt. Slagers zoeken volgens hem vaak hun heil in andere versnijdingen om zo de nodige meerwaarde op de ingekochte karkassen te kunnen halen. 'De hele markt heeft eigenlijk stabiliteit nodig, waarbij iedereen een correcte prijs krijgt voor zijn product.'

Alleen kan niemand voorspellen waar het evenwicht tussen vraag en aanbod gaat liggen en wat de prijs voor rundvlees dan zal zijn. 'De tien euro ligt echt wel in het bereik, maar niemand kan voorspellen waar de stijging een einde zal kennen', stelt Roel Vaes.

Of handelsacties zoals de tarieven van Trump een extra verstrendend effect zullen hebben, betwijfelen analisten. De invloed van de wereldhandel in rundvlees op Europa is beperkt. Vooral de beschikbaarheid en prijs van grondstoffen kunnen een kostprijsverhogend effect hebben, evenals dierziekten als blauwtong of mond-en-klauwzeer. Nagenoeg iedereen in de sector stelt het belang van stabiliteit voorop. De sector heeft er immers alle belang bij dat de gehele keten rendabel is. Dit was jarenlang niet het geval aan het begin van de keten, bij de veehouder. De aantrekkende prijzen keerden dit om, maar nu komen sectoren verderop in de keten onder druk. Coenen verwijst tot slot naar de retail, waar continu en voor elke meter in het winkelaanbod gestuurd wordt op marges. 'Voor verse producten geldt gelukkig wel dat ze een manier zijn om de shopfrequentie van de consument te bepalen. De consument heeft vers vlees nodig.'